

Het Rijke Vlijmense Wielerleven

Achter de Schermen

Als wielerdorp is Vlijmen natuurlijk op de eerste plaats bekend geworden door de talrijke wielrenners. Maar zonder het vele en harde werk achter de schermen van een aantal wielervliefhebbers zouden de successen nooit zo groot geweest zijn. Hierbij een eerste reeks van bijzondere figuren uit de Vlijmense wielersport.

Cor van der Ham:

Hij dreef decennia lang een Spar-winkel in de Meliestraat, was in zijn vrije tijd KNWU-jurylid en in de eerste jaren na de oorlog ook licentiehouder voor de organisatie van de Ronde van Vlijmen. Vanwege te weinig steun gaf hij er de brui aan, met als resultaat, dat er in 1951 en 1952 geen Ronde van Vlijmen werd verreden.

Dr. Martens (1901 – 1972):

Dr. Martens was een echte ouderwetse (in de goede zin van het woord) sociale plattelandsarts en werkte van 1932 tot 1966 in Vlijmen. Hij

1956: dr. Martens feliciteert Fried Libregts met zijn overwinning in de wedstrijd achter motoren in Vlijmen. (part. coll.)

verafschuwde de armoede die er zeker voor en net na de oorlog heerste en de grote kloof tussen arm en rijk. Omdat er nog vrijwel geen sociale voorzieningen waren, moesten dokterskosten in de dertiger jaren door de mensen zelf betaald worden. Daarom verscheurde hij dikwijls, als er al maar iets betaald was, de rekeningen. Omdat hij toch ook zelf aan de kost moest

komen, trok hij dan ook menigmaal de trukendoos open. Legendarisch is de geschiedenis van de rijke boer, die op zaterdag aan de deur kwam met kiespijn.

In die tijd speelde de huisarts ook dikwijls voor tandarts, en dus nam dr. Martens de tang ter hand. Zonder dat de boer zijn pet afzette werd de kies getrokken. Na de behandeling kwam de vraag, wat de kosten waren. “Normaal is het dfl. 1,50”, zei dr. Martens, “maar met de pet op wordt het dfl. 2,50.” En zo bleef ook de schoorsteen van de dokter roken. Zijn grote passie was de E.H.B.O. waardoor hij in aanraking kwam met de wielersport. Als notabele zorgde hij voor de nodige vergunningen voor diverse wedstrijden en zorgde hij er ook voor, dat de Ronde van Brabant naar Vlijmen kwam.

Henk Briek:

In de tweede wereldoorlog verdwenen de twee Bossche wielersclubs Swift en Unica van het toneel. Het duurde lang voordat er weer een wielervereniging in de hoofdstad van Brabant werd opgericht. Na de sensationele overwinning in 1948 van Gerrit Schulte in het Wereldkampioenschap achtervolging, waar Fausto Coppi in de finale werd verslagen, ging Henk Briek tot actie over. Hij richtte niet alleen de Rooms Katholieke Bossche Wieler Club Gerrit Schulte

1964: Henk Briek overhandigt Manus van Vugt de beker voor de beste nieuweling van w.c. de Zwaluw. Op de achtergrond Dorus van Dal. (Archief Manus van Vugt)

op, maar in 1951 na een flinke interne vechtpartij ook de Bossche Wielers Club de Zwaluw, waar hij de eerste voorzitter werd. Ook was hij nog betrokken bij de in 1956 opgerichte Boxtelse wielersclub de Sprinters, en gaf hij trainingsadviezen aan renners. Van 1936 tot en met 1940 had hij zelf als wielrenner vele

wedstrijden gereden. Vele interclubwedstrijden, die

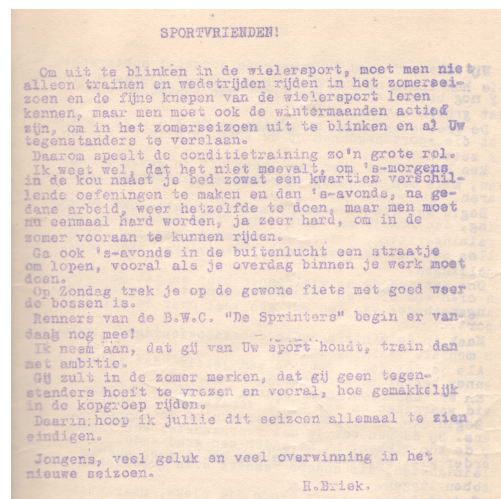
toen werden gereden in de polders van Vlijmen, Bokhoven, Engelen en Den Bosch waren voor deze tempobeul een kolfje naar zijn hand. Ook op de omliggende gras- en wielersbaantjes, in onder meer Boxtel, Den Bosch, Oss, Den Dungen en op het snelle baantje van de Warande in Oosterhout was hij een graag geziene gast. In die tijd was

hij lid van de Bossche wielervereniging Swift.

Dorus van Dal:

Dorus was twintig jaar lang het manusje van alles binnen wielervereniging de Zwaluw. Hij was een van de mede-oprichters van de wielersclub. Daarnaast trad hij op als voorzitter, secretaris, mecanicien en ploegleider. Zelf fietste Dorus een paar jaar gedurende de tweede wereldoorlog. Met Piet Libregts en Henk Briek was hij een van de eersten die na de befaamde ruzie binnen wielersclub Gerrit Schulte in het bestuur van de Zwaluw zitting nam. Door de schaarse financiële middelen net na de oorlog moest er veel geïmproviseerd worden. Samen met Harrie van den Berg bracht hij ooit op een zaterdag 250 raambiljetten voor de Ronde van Vlijmen weg. Dat ging door heel de regio: van Hedel tot Sint Oedenrode en van Oisterwijk tot Waspik. Aangezien er in die tijd absoluut geen geld was voor verblijf in luxe hotels, regelde hij ook, dat na aankomst van de Ronde van Brabant in Vlijmen alle renners bij particulieren ondergebracht konden worden. In 1959 kwam de grote beloning voor al het werk voor de vereniging: onder zijn leiding werd in Olympia's Tour zowel de individuele overwinning als het ploegenklassement gewonnen. Een jaar later werd Nico Walravens nog eens tweede. Zijn successen als ploegleider van de Zwaluw in Olympia's Tour bleven niet onopgemerkt bij de KNWU. Hij werd uitgenodigd voor het ploegleiderschap van de

ationale amateurploeg in de Fleche du Sud in Luxemburg, een functie die hij 8 jaar met veel plezier vervulde, en ook hier niet zonder succes. Rene Pijnen won eens het eindklassement en Piet van Katwijk het

Anno 1956: Trainingsadviezen van Henk Briek aan de renners van de Boxtelse Wielersclub de Sprinters.

Tini van der Lee met Dorus van Dal (Archief Tini van der Lee)

bergklassament. Ook was hij ploegleider in de Ronde van Polen. Thuis dreef hij een racefietsenspeciaalzaak, die later overging in een automaterialenhandel.

Harrie van den Berg:

Harrie was als penningmeester van de Zwaluw altijd in de weer om de kas gevuld te houden. Samen met Dorus van Dal hield hij in de jaren vijftig w.c. de Zwaluw aan de praat en zorgde hij ervoor, dat de Ronde van Vlijmen in 1953 weer op de kalender kwam. In de beginperiode ging hij als penningmeester op de fiets overal eens per maand de contributie ophalen, en dat ging wel tot aan Kerkdriel, Waspik, Kaatsheuvel en Loon op Zand aan toe!

Zelf heeft Harrie nooit gefietst, maar wel ging hij voor de oorlog met een stel vrienden naar de wielersbaan in den Bosch, waar Swift toen wedstrijden organiseerde. Na de oorlog was Harry degene, die voor de supportersclubs

De laatste ooggetuige : Terug in de tijd met de toen 91-jarige Harrie van den Berg (foto Ad van Kessel)

van Tini Wolfs en Gradje van Baardwijk elke week een kwartje op ging halen bij de leden-supporters. 's Maandag was het ten huize van den Berg uitbetalen voor de renners bij een 1ste, 2de of 3de plaats. In de beginjaren zestig werden door hem trouw de totoformulieren opgehaald, en tot zijn vijfenzeventigste levensjaar werd ook het Clubblad door hem rondgebracht. In de

jaren vijftig was huize van den Berg een vaste slaapplek voor diverse renners (waaronder stayers-

wereldkampioen Arie van Houwelingen), die in het weekeinde vanuit Honselersdijk met de groenten en fruitwagen van Willem Kuijs mee naar Brabant liften om hier te gaan koersen. Voor de ondertussen 91-jarige Harrie was Olympia's Tour van 1959 het absolute hoogtepunt. Zelf kreeg hij voor zijn verdiensten voor de wielersport het 50-jaarslid speldje van w.c. de Zwaluw en werd hij koninklijk onderscheiden.

Ook de nodige anekdotes weet hij zich nog moeiteloos te herinneren. Zoals die van het clubkampioenschap in Wijk bij Duurstede, waar de vereniging (renners en supporters) per bus naar toe gereisd waren. De renners hadden zich in de bus omgekleed en hun burgerkleding was hier uiteraard in achter gebleven. Na de start repte de chauffeur zich alras met de bus naar een liefje in Utrecht. Een van de renners stapte echter al snel uit de wedstrijd en moest derhalve uren in de kou wachten voor hij zich kon omkleeden. Dat dit niet in goede aarde viel ligt voor de hand: bij terugkomst liep de amoreuze chauffeur dan ook de nodige klappen op!

Harrie Verboord:

Was eigenaar van een mandenfabriek, waar diverse renners werkten, en daar de mogelijkheid kregen om een extra middag te trainen. Hij was een fervent supporter en adviseur van Tini Wolfs, voor wie hij ook optrad als een soort van manager avant la lettre. In 1953 bezocht hij ook het Wereldkampioenschap in Lugano, waar TiniWolfs aan het vertrek stond.

WK Lugano 1953: Voor het vertrek van de wedstrijd voor amateurs poseren v.l.n.r. Cees Paijmans, Harrie Verboord, Tini Wolfs en Piet van den Brekel voor de camera. (Archief Joke Verboord). Paijmans en Wolfs reden de wedstrijd niet uit, van den Brekel een jaar eerder eerste maar gedeklasseerd, werd nu negende.

‘Bakker’ Tinus de Groot:

Jarenlang bestuurslid van w.c. de Zwaluw en manusje van alles bij de Zwaluw-teams, die aan Olympia's Tour deelnamen. Maar misschien wel het bekendst van de ‘Bossche Bollen’!

Tinus Nicols:

Tinus was jarenlang secretaris van wielclub de Zwaluw. Onder zijn leiding werden bergen werk verzet om de Prof-Ronden van Vlijmen tot een jaarlijks terugkerend evenement te maken. Hij kreeg het voor elkaar om met SKOL (een toenmalig biermerk) een vijfjarig contract af te sluiten voor steun aan de Vlijmense Prof-Ronde. Naast zijn bemoeienissen bij de wielclub, was hij ook bestuurslid bij volleybalvereniging Ever Ready en ook nog een fervent duivenmelker.

Mari Voets:

Mari, woonachtig in Drunen, werkte als deurwaarder bij de belastingdienst. Als soigneur/masseur werden hem speciale gaven toegedicht. Zo zou hij renners ook gehypnotiseerd hebben. Zijn grootste pupil was Tini van der Lee. Midden jaren zestig begeleide hij meervoudig Tour-winnaar Jacques Anquetil bij een aantal Nederlandse criteriums. De Franse kampioen was dusdanig onder de indruk van Mari's gaven, dat hij hem een blanco cheque aanbood om hem het volgende seizoen te verzorgen. Maar Mari koos voor maatschappelijke zekerheid en bleef toch maar deurwaarder. Naast het soigneren van coureurs dook Mari ook op als fotograaf bij wielervedstrijden in de regio Den Bosch.

Piet Engelen (Pietje Engel):

Caf houder uit de tijd, dat er in Vlijmen zo ongeveer naast ieder woonhuis een café stond. De meeste kasteleins speelden ook een rol in het Vlijmense wielerveen. Piet was vele jaren bestuurslid en secretaris van w.c. de Zwaluw.

*Begin jaren 60, elftalfoto
waarop zo'n beetje alle
kasteleins staan, die
Vlijmen toen rijk was.
Staande v.l.n.r. Bertus
Verbunt, Pietje Engelen,
Toon Pijnenborgh, Toon de
Laat, Mels Stok, Hendrik
van Beijnen (de Vloei),
Wiet de Wijst. Zittend
v.l.n.r. ??, Piet de Kroon,
Huub Boom (de Kop), ??*

(Archief Rini van de Ven)

Piet Lutters:

In de jaren dertig van de vorige eeuw was Piet zowel op de weg als op de baan actief als wielrenner. Daarna zat hij jarenlang in het bestuur van W.C. de Zwaluw, was betrokken bij de organisatie van de Ronde van Vlijmen, was rondeteller tijdens de Ronde zelf en was altijd aanwezig als er iets op wielergebied aan de hand was.

Aflevering nummer 4 van HRVW is geheel gewijd aan deze Vlijmense wielerman.

Bronnen :

- Archief Ad van Kessel
- Archief Tini van der Lee
- Archief Joke Serraris-Verboord
- Archief Frank Libregts
- Archief Manus van Vugt
- Archief Rini van de Ven